

Rostkowski, Zbigniew

Sprawozdanie z obchodów 750 lecia koronacji księcia włodzimiersko-halickiego Daniela Romanowicza

---

Studia Teologiczne 22, 470-475

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. ZBIGNIEW ROSTKOWSKI

SPRAWOZDANIE Z OBCHODÓW 750 LECIA KORONACJI KSIĘCIA WŁODZIMIERSKO- -HALICKIEGO DANIELA ROMANOWICZA

W bieżącym roku 2003 mija 750 lat od dnia koronacji Daniela Romanowicza (ok. 1201-1264), księcia włodzimiersko-halickiego (1239-1264) na króla Rusi. Jubileusz ten w Diecezji Drohiczyńskiej został połączony z obchodami czwartej rocznicy pobytu Ojca Świętego Jana Pawła II w Drohiczynie (10. 06. 1999 r.), z 25-leciem jego pontyfikatu, a także z 750 leciem kanonizacji św. Stanisława – Biskupa i Męczennika. Wymienione uroczystości nazwane *Dziękczynne Te Deum Diecezji Drohiczyńskiej* odbyły się w dniach od 8 do 10 czerwca 2003 roku i zostały połączone z Dniem Podlasia, który – z inicjatywy ks. bp Antoniego Dydycza – jest obchodzony w Województwie Podlaskim od 2000 roku. W trzecim dniu uroczystości jubileuszowych miało też miejsce spotkanie komisji mieszanej Episkopatów Polski i Litwy.

Pierwszy dzień *Dziękczynnego Te Deum* odbył się we wszystkich parafiach Diecezji Drohiczyńskiej w niedzielę 8 czerwca 2003 roku. We wszystkich kościołach i kaplicach Diecezji został odczytany *List pasterski na niedzielę Zestania Ducha Świętego 2003 r.* zatytułowany: „*Panie naucz nas dróg swoich*” (por. Iz 2, 3). W tymże *Liście pasterskim* ks. bp Antoni P. Dydycz, Ordynariusz Diecezji Drohiczyńskiej, zachęcił diecezjan do dziękczynienia za wielkie dary Boże, o których przypominają przypadające w tym roku wielkie rocznice. Przypomniwał w nim, iż Zjazd Drohiczyński z 1253 roku był *jednym z tworzyw naszej duchowej i kulturowej tożsamości*.

Mówiąc o 750 rocznicy koronacji księcia halickiego w Drohiczynie, Ksiądz Biskup przypomniał diecezjanom, że legat papieski abp Opizon przywiózł z Rzymu dwie korony: jedną dla księcia halickiego Daniela, drugą zaś dla księcia litewskiego Mendoga. Akt złożenia wiary przez księcia Daniela i przyjęcia jedności z Rzymem, z zachowaniem obrządku wschodniego, stał się wówczas kościelną unią, która na kilka wieków wyprzedziła późniejszą unię ferrarsko-florencką (1439), czy też brzeską (1596). Inicjatywa papieża Innocentego IV (1243-1254) była poza tym próbą budowania jedności Polski w okresie rozbicia dzielnicowego, a jednocześnie szerzeniem Królestwa Bożego na Litwie. Do tych wydarzeń nawią-

zał w jakiś sposób Ojciec Święty w dniu 10 czerwca 1999 roku, pozdra- wiając pielgrzymów ze Wschodu, do potomków tych, którzy przed wieka- mi próbowali budować jedność w duchu wiary i współpracy. Stąd też tego dnia we wszystkich świątyniach Diecezji została odczytana specjalna *Modlitwa wiernych* i został odśpiewany hymn *Ciebie Boga wystawiamy*.

Dzień 9 czerwca 2003 roku, uroczystość Matki Kościoła – Patronki Diecezji Drohiczyńskiej – był drugim dzień obchodów 750 lecia koronacji księcia Daniela Romanowicza. Zgodnie z zarządzeniem ks. inf. Eugeniusza Borowskiego, wikariusza generalnego z dnia 8 czerwca 2003 r., w całej Diecezji został odczytany *Akt zawierzenia Diecezji Drohiczyńskiej*.

W ramach programu dzień ten został nazwany *Dniem Liturgii Wschodniej*. W Drohiczynie jubileuszowe obchody rozpoczęły się o godzinie 15.00 w Domu Kultury. Wśród dostojnych gości obrządku wschodniego, którzy tak jak księżę halicki Daniel przybyli do starego grodu nad Bugiem, znaleźli się: ks. abp Jan Martyniak, metropolita przemysko-warszawski, ks. Sofron Mudry, biskup ze Iwanofrankowska (Stanisławowa) na Ukrainie, ks. bp Paweł Wasyłyk, biskup z Kołomyi-Czernowczyc na Ukrainie, ks. Włodzimierz Wityszyn, biskup nominat Kołomyi-Czernowczyc na Ukrainie, ks. Wasyl Zawiracz, dziekan z Halicza, ks. Borys Hober, redaktor gazety „*Nowa Zorja*”, o. Marek Skórka, prowincjał ojców bazylianów z Warszawy oraz archimandryta Sergiusz Gajek z Lublina.

Na początku wystąpił ks. bp Antoni Dydycz, który powitał przyby- łych gości, zaznaczając, że płaszczyzną spotkania różnych społeczeństw żyjących na wschodzie, a więc Zjazdu Drohiczyńskiego i koronacji Danie- la było chrześcijaństwo. Jako pierwszy wśród prelegentów zabrał głos ks. dr hab. Józef Maroszek z Uniwersytetu w Białymstoku. W swoim referacie zatytułowanym: *Dzieje lwowskiej ikony* ukazał losy ikony Matki Bożej Zwy- cięskiej czczonej przez Daniela wcześniej w Uhrusku i Chełmie. Drugim prelegentem był subdiakon mgr Piotr Siwicki z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Jego referat noszący tytuł: *Wspomnienie 1253 roku* stanowił prezentację sytuacji polityczno – religijnej, która doprowadziła do tego wielkiego wydarzenia na wschodnich rubieżach ówczesnej Polski. Prele- gent przypomniał zebrany, że schizma wschodnia z 1054 roku sprawiła to, iż Ruś starła się utrzymywać kontakty z dwoma chrześcijańskimi pa- triarchatami: w Rzymie i Konstantynopolu. Nową jakością w tych stosun- kach wniosło zagrożenie ze strony Tatarów i Mongołów. Nie ulega jednak, że ten krótkotrwały epizod przywrócenia jedności okazał się daleko- wzroczny i ciągle jest aktualny. Sesje naukową zakończyła żywa dyskusja i pytania skierowane do prelegentów.

Kolejna część obchodów jubileuszowych w Drohiczynie miała miejsce w kościele pofranciszkańskim pw. Wniebowzięcia NMP, który według franciszkańskiego kronikarza o. Karola Gaudentego Żero (1743-1802), zo- stał wzniesiony na miejscu dawnej świątyni pw. Przemyskiej Bogurodzicy,

gdzie w 1253 roku odbyła się koronacja Daniela Romanowicza na króla Rusi, przez legata papieskiego – opata messeńskiego arcybiskupa Opizona. Uroczystej koncelebrze sprawowanej w obrządku wschodnim, w której uczestniczył również ks. Antoni Dziemiątko, biskup pomocniczy z Grodna, przewodniczył ks. abp Jan Martyniak z Przemyśla. Słowo Boże głównie w języku polskim wygłosił ks. bp Sofron Mudry ze Stanisławowa. Liturgii towarzyszył chór alumnów z seminarium greckokatolickiego w Lublinie. Na zakończenie tego dnia został wystosowany telegram do Jana Pawła II, w którym biskupi greckokatolicy z Ukrainy razem z Ordynariuszem Drohiczyńskim zapewnili o stałej duchowej więzi i o modlitwach zanoszonych w intencji Jego Świątobliwości Ojca Świętego.

Trzeci dzień obchodów jubileuszowych stanowił 10 czerwca 2003 roku, który od trzech lat jest jednocześnie Dniem Podlasia. Tego dnia w gmachach Kurii Diecezjalnej w Drohiczynie w godzinach przedpołudniowych miało miejsce kolejne spotkanie Zespołów Konferencji Episkopatów Polski i Litwy. Obradom przewodniczył ks. abp Wojciech Ziemia, przewodniczący zespołu ze strony poleskiego Episkopatu. Ze strony Zespołu Litewskiego w spotkaniu uczestniczyli: ks. bp Juozas Žemaitis z Mariampola, ks. bp Rimantas Norvila z Wilkowyska, ks. bp Juozas Tunaitis z Wilna, ks. kan. Juozas Pečiukonis, kanclerz Kurii z Mariampola, ks. kan. Juozas Ivanauskas wikariusz generalny z Kowna.

W Domu Kultury o godzinie 12. 30 miała miejsce uroczysta sesją samorządowców i przedstawicieli władz wojewódzkich Województwa Podlaskiego, czyli Rad Sejmiku Podlaskiego, Powiatu Siemiatyckiego oraz Rady Miasta i Gminy Drohiczyn. Na spotkanie, które otworzył miejscowy burmistrz Wojciech Jerzy Borzym, przybyli: wojewoda podlaski – Marek Strzaliński; posłowie – Krzysztof Jurgiel, Piotr Krutul; senator – Jan Szafrańiec; przedstawiciel Sejmiku Województwa Podlaskiego – Marcin Markuzel; oraz gościnnie: wojewoda mazowiecki – Leszek Miziński; przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego w Siedlcach – Stefan Szańkowski; były minister sprawiedliwości – prok. Stanisław Iwanicki; Dama Zakonu Grobu Pańskiego – Barbara Łękawa. W spotkaniu samorządowym udział wzięli radni Sejmiku Województwa Podlaskiego: Krzysztof Tołwiński – wicemarszałek Sejmiku oraz radni: Adam Dobroński, Jan Netter, Jan Zieniuk, Mirosław Heleniak, Zbigniew Puksza, Marian Łuczaj, Elżbieta Kaufman-Suszko; starosta Powiatu Siemiatyckiego Jan Zalewski oraz radni: Franciszek Czarkowski, Bożena Krzyżanowska, Krzysztof Moczulski, Jan Rój, Józefa Stankiewicz, Leon Strębski, Maciej Szewczak, Tadeusz Wołosiański i Janusz Żoch.

W spotkaniu samorządowców wzięli udział również wszyscy radni Rady Miejskiej w Drohiczynie: Bogusław Gadejski z Drohiczyna, Irena Skwarczyńska-Brodzik z Drohiczyna, Wojciech Wojtkowski z Drohiczyna, Wojciech Zieleniewski z Drohiczyna, Jan Żeruń z Drohiczyna, Piotr An-

drzej Mańko z Chutkowic, Henryk Kazimierczuk z Minczewa, Wiesław Kalinowski z Sieniewic, Mieczysław Soroczyński z Zajęcznik, Czesław Krzysztof Chendoszka z Miłkowic Janek, Stanisław Czesław Kryszczuk z Narojk, Antoni Wilgatek z Ostrożan, Wiesław Harbaszewski z Arbas, Andrzej Stępkowski z Obniża i Wiesław Zakrzewski z Wierzchucy. Sesję zaszczycili swoją obecnością przedstawiciele Podlaskiego Stowarzyszenia Gmin: Daniel A. Bańkowski – burmistrz Brańska, wspomniany Wojciech J. Borzym – burmistrz Drohiczyzna, Antoni Tymiański – wójt Gminy Grodzisk, Krzysztof Radziszewski – wójt Gminy Perlejewo oraz Edward Zaremba – wójt Gminy Siemiatycze. Wśród przybyłych gości znaleźli się: Bogusław Toczko – Powiatowy Komendant Policji w Siemiatyczach i Marian Dzieciół – burmistrz Łochowa.

Po słowie wstępnym Wojciecha J. Borzyna – burmistrza Drohiczyzna głos zabrał ks. bp Antoni P. Dydycz – Ordynariusz Diecezji. Następnym punktem programu były dwa referaty: pierwszy wygłosił ks. dr Eugeniusz Borowski, dyrektor Archiwum Diecezjalnego w Drohiczyźnie, drugi zaś prof. dr hab. Adam Dobroński z Uniwersytetu w Białymstoku. Pierwszy prelegent, mówiąc o historii Drohiczyzna zauważył, iż *„jakiś krąg się zatonął od legata papieskiego, który przywiózł tu koronę dla Daniela od papieża Innocentego IV do papieża Jana Pawła II, który stał się jakby koroną naszych serc”*. W kolejnym referacie zebrani zostali zaznajomieni z historią Podlasia i Województwa Podlaskiego. Po krótkiej dyskusji miały miejsca wystąpienia przybyłych gości. Otwartej sesji samorządowców Podlasia towarzyszyły występy miejscowej orkiestry dętej oraz zespołu ludowego *Małe Podlasie* z Siemiatycz.

Centralna liturgia jubileuszowa rozpoczęła się o godzinie 17.00 nabożeństwem oczekiwania w kościele pofranciszkańskim, które rozpoczął ks. bp Antoni P. Dydycz. Po słowie wstępnym przekazał on Hufcowi Siemiatyckiemu Związku Harcerstwa Polskiego figurę św. Antoniego poświęconą przez Jana Pawła II w dniu Wizyty Apostolskiej w Drohiczyźnie. Figurę odebrał z delegacją harcerzy Adam Tobota – komendant Siemiatyckiego Hufca. Dar ten jest wyrazem – jak zaznaczył Biskup Drohiczyński w swoim piśmie przewodnim z dnia 10. 06. 2003 r. – wdzięczności za pomoc harcerki i harcerzy w organizacji Nabożeństwa Ekumenicznego w dniu 10 czerwca 1999 roku. Następnie Biskup Drohiczyński odmówił modlitwę pobłogosławienia nowej telewizji *Trwam* oraz dokonał wręczenia Medalu Zasługi Diecezji Drohiczyńskiej tym ludziom, którzy wydatnie pomogli w przygotowaniu wizyty Jana Pawła II w Drohiczyźnie, którzy pomagają Diecezji i jej różnym instytucjom w jak najlepszym spełnianiu misji ewangelizacyjnej. Wśród odznaczonych srebrnym medalem zasługi znaleźli się: prof. Stanisław Baj z Warszawy, o. Dr Gabriel Bartoszewski z OFM Cap. Z Warszawy, prok. Stanisław Iwanicki z Warszawy, red. Krzysztof Kurianiuk z Białegostoku, mgr Jan Leończuk z Białegostoku, lek. med.

Jerzy Ochędalski z Drohiczyna, Marian Pawluk z Kolonii Lipno, Stanisław Toczyski z Kosowa Lackiego, mgr Maria Wakulińska z Drohiczyna, mgr Lucyna Woźnica z Sokołowa Podlaskiego, mgr Teresa Wójcicka z Nowego Miasta, inż. Waldemar Zdrodowski z Białegostoku. Brązowy medal zasługi otrzymał p. inż Marian Dec z Białegostoku.

Kolejnym elementem uroczystości było odsłonięcie i poświęcenie obelisku upamiętniającego 750 lecie Zjazdu Drohiczyńskiego, którego dokonał ks. abp Wojciech Ziemba, metropolita białostocki. Obelisk został położony w południowo-wschodnim narożniku placu przy kościele pofranciszkańskim. Przy śpiewie Litanii do Serca Pana Jezusa ruszyła następnie procesja na plac celebry obok katedry. Uczestniczyły w niej liczne poczty sztandarowe, drużyna druhen i druhów ZHP, oddział Ochotniczej Straży Pożarnej oraz przedstawiciele władz państwowych i samorządowych. Liturgii towarzyszył śpiew kilku połączonych chórów parafialnych, a także Chór Reprezentacyjny Wojska Polskiego z Warszawy.

W uroczystej koncelebrze, której przewodniczył wspomniany Metropolita Białostocki, udział wzięli wspomniani biskupi Litwy, a także z Białorusi – ks. bp Kazimierz Wielikosielec z Brześcia oraz biskupi z Polski – ks. abp Juliusz Paetz z Poznania, ks. bp Sławoj Leszek Głódź z Warszawy, ks. bp Andrzej Dzięga z Sandomierza, ks. bp Stanisław Stefanek z Łomży, ks. bp Edward Frankowski z Sandomierza, ks. bp Tadeusz Pikus z Warszawy, ks. bp Jan Wątroba z Częstochowy, ks. bp Tadeusz Zawistowski z Łomży.

Na początku liturgii wszystkich przybyłych gości powitał gospodarz miejsca – ks. bp Antoni P. Dydycz. W swoim pozdrowieniu jubileuszowym, nawiązując do wypowiedzi Jana Pawła II z Gniezna w 1977 roku, zaznaczył: „*Nie nam oceniać, czy te fakty i wydarzenia z minionych epok, które dzisiaj wspominamy, należy zaliczyć do strumieni albo dopływów, czy też może do jednego z główniejszych nurtów naszych dziejów. Niemniej jednak podejmuje my myśl Ojca Świętego...*”. Na jego ręce specjalny telegram do wszystkich uczestników uroczystości nadesłał Ojciec Święty Jan Paweł II. Czytamy w nim między innymi: „*W duchu i w modlitwie jednocześnie się z duchowieństwem i wiernymi Diecezji Drohiczyńskiej i z wszystkimi Uczestnikami obchodów 750 – lecia Zjazdu Drohiczyńskiego. Pozdrawiam serdecznie Biskupów z Polski oraz z Ukrainy, Litwy i Białorusi, którzy zechcieli włączyć się w tę uroczystość. Zjazd Drohiczyński, który był spotkaniem przedstawicieli Polski, Rusi i Litwy w obecności papieskiego legata Opizona, był pierwszą próbą nawiązania kontaktów pomiędzy bratnimi narodami, której towarzyszyła troska o zewnętrzne bezpieczeństwo, ale również o szerzenie Ewangelii. Mimo, że nie była to próba do końca udana, pozostawiła wiele pozytywnych śladów w historii tych narodów. Trzeba je odczytywać i do nich powracać*” Specjalny list do Biskupa Drohiczyńskiego z okazji uroczystości jubileuszowych w Drohiczynie przesłał również ks. abp Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce. Tenże list został od-

czytany w najbliższą niedzielę we wszystkich kościołach i kaplicach Diecezji.

W czasie Mszy Słowo Boże św. wygłosił ks. bp Sławoj Leszek Głódź, biskup połowy Wojska Polskiego i Straży Granicznej, w którym przypomniał motywy dziękczynienia Bogu składane przez Diecezję Drohiczyńską. Nawigując do pobytu Jana Pawła II w Drohiczyźnie powiedział: „*Odślanialiście przed Namieśnikiem Chrystusowym wartości waszego podlaskiego dziedzictwa, jego duchowe piękno akcentując to, co w tym dziedzictwie jest swoiste, inne, odmienne od innych części Polski. Nie bez powodu, wiecie to dobrze, papież wybrał wasze miasto, aby w nim mówić o potrzebie jedności, o potrzebie niwelowania wszystkich różnic, które odsuwają od siebie braci w wierze, chrześcijan.*” Na zakończenie dziękczynienia po Komunii św. wszyscy odśpiewali hymn *Te Deum* pod przewodnictwem Chóru Reprezentacyjnego WP, a następnie wysłuchali *Aktu Jubileuszowego Dziękczynienia*, który odmówił w imieniu całej Diecezji Ordynariusz Drohiczyński. Po modlitwie kończącej liturgię przemówił burmistrz Drohiczyzna p. Wojciech Borzym, który podziękował Biskupowi Drohiczyńskiemu za zorganizowanie obchodów jubileuszowych oraz przybyłym gościom za przybycie.

Tuż przed błogosławieństwem miał miejsce jeszcze jeden miły akcent. Z okazji zbliżających się imienin ks. bp Antoniego Dydyca (13 czerwca) u stóp ołtarza polowego życzenia złożyli kapłani Diecezji, a także przedstawiciel samorządowców – p. Krzysztof Moczulski, przewodniczący Rady Powiatu Siemiatyckiego. Przy śpiewie pieśni „*W dolinie góry zamkowej*” służba liturgiczna, duchowieństwo i koncelebransi przeszli do Domu Biskupiego. Ostatnim punktem uroczystości jubileuszowych na placu katedralnym był koncert pieśni religijno – patriotycznych w wykonaniu wspomnianego Chóru Reprezentacyjnego Wojska Polskiego. Warto jeszcze zaznaczyć, że tego dnia do Drohiczyźnie licznie przybyli parlamentarzyści z Klubu Parlamentarnego Ligi Polskich Rodzin – z jej prezesem i przewodniczącym Klubu p. Markiem Kotlinowskim, posłem na Sejm RP. Całość nabożeństwa transmitowała Rozgłośnia Katolickiego Radia *Maryja* oraz katolicka TV *Trwam*.